

Opet jedno ugrožavanje advokatskog staleža. Savić V.: Kumulacija molbenog zahteva u zemljoradničkim stvarima. Ima li „odlaganja dražbe“ po novoj Uredbi o likvidaciji zemljoradničkih dugova? Nadj B.: Da li je na snazi § 4 t. l. Zak. o z. z. o i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Izvršnog postupka. — **Pravosudje br. 9:** Marković Č.: Odgovori na odbranu predosnove Gradjanskog Zakonika. Urošević L.: Predosnova Gradjanskog Zakonika za Kraljevinu Jugoslaviju. Mihailović J.: Primena § 317 Kz. Vragočov N.: Preinačenje tužbe u subjektivnom smislu. Branković S.: Da li je ostao na snazi propis u pogledu zabeležanja parnice radi ukidanja suvlasništva na nekretninama? Čosić F.: Opozivanje predloga na gonjenje (§ 89 od. 1 Kz.).

Razne vesti.

Predhodni načrt občega državljskega zakonika. „Slovenski Pravnik“ je pričel z letošnjo sedmo številko priobčevati mnenja slovenskih referentov k Predhodnemu načrtu za novi jugoslovanski o. d. z. Kolikor moči presoditi, bodo izhajala ta mnenja še skozi celo prihodnje leto. Obenem so se pričela v posebnem odseku pod društvenim okriljem razpravljanja o tem načrtu. Prostore je dala na razpolago ljubljanska odvetniška zbornica, pristop pa ima vsak član društva Pravnika, da pove tamkaj svoje naziranje in stavi tudi potrebne predloge. Ti diskusijski sestanki se bodo vršili predvidoma vsak četrtek popoldne. Doslej jih je bilo troje, in sicer dne 12., 19. in 26. novembra. Predelana je bila snov uvoda in deloma poglavje o pravu osebnosti.

Osebnostne vesti. Postavljeni so: za predsednika stola sedmorice odd. B dr. Konda Jakob, za kasacijske sodnike pri stolu sedmorice B dr. Munda Avgust, dr. Djadrov Djerman, Iveta Ivo in dr. Pichler Fran, pri stolu sedmorice dr. Gradnik Alojzij; za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu Barle Gustav, za sodnike okrožnih sodišč dr. Dobrošek Josip (Novo mesto), Logar Franc (Novo mesto), Štefanović Ljubomir in Hafner Franc (Štip), Rebolj Miroslav (Maribor), dr. Petsche Ivo in Durini Viktor (Novo mesto), dr. Suhadolnik Fran (Celje), Gregorec Jurij in dr. Šašel Josip (Ljubljana), dr. Hočevnar Vojteh (Maribor); za starešine sreskih sodišč Svetek Stanko (Korenica), dr. Konšek Erik (Udbina), Kvas Ferdinand (Gračac), Šavelj Anton (Novo mesto), Radej Anton (Šmarje pri Jelšah), Zorko Josip (Vransko), Levstek Andrej (Konjice), dr. Zelezinger Vlado (Krško), Slabe Fran (Cerknica), Štefančič Fran (Rogatec), Šporn Anton (Črnomelj), Kotnik Fran (Brinje); za sodnike sreskih sodišč Gubenšek Franc (Konjice), Podboj Jožef (Šmarje pri Jelšah), Zalokar Alojz (Višnja gora), dr. Umnik Ivo (Dolnja Lendava), Kranjec Anton (Ljubuški), dr. Ilešič Milivoj (Rogatec), Lesjak Jure (Celje), Jereb Bogdan (Murska Sobota), Polc Josip (Šmarje pri Jelšah). Dalje so postavljeni dr. Čulić Josip za vrhovnega drž. tožilca pri stolu sedmorice B, dr. Kavčič Josip za namestnika viš. drž. tožilca v Splitu, dr. Bizjak Ivan za namestnika višj. drž. tožilca v Ljubljani, za namestnika drž. tožilca Prijatelj Josip (Novo mesto) in dr. Pompe Leon (Ljubljana), Trampuž Aleksander (Skoplje). Premeščeni so: apelacijski sodnik dr. Dolinar Jakob v Zagreb, okrožna sodnika dr. Lobe Ludovik (Celje) in Lečnik Miloš (Maribor), starešine sreskih sodišč Kuntarič Anton (Tetovo), Kompare Fran (Trebnje) dr. Fabiani Friderik (Ormož), dr. Košan Jakob (Dolnja Lendava), dr. Rajhman

Blaž (Kočevje), Ivanc Karel (Brežice), Pfajfer Josip (Kranj), dr. Sfiligoj Josip (Tržič), dr. Češarek Fran (Prevalje), namestnik drž. tožilca dr. Lučovnik Hinko (Split), sreski sodniki dr. Benedik Valentin (Ljubljana), Pance Hinko (Litija), Poljanec Franjo (Kranj), Picek Ivan (Marenberg), Svetel Viktor (Šoštanj), Peterca Franjo (Kranj), dr. Mohar Fran (Vrhnika), Moškon Stanko (Murska Sobota), Zavašnik Fran (Ljutomer), Karlovšek Janko (Brežice), Gruden Ludvik (Marenberg), Turk Karel (Sevnica), Püreber Emil (Tetovo), Ferlan Alojz (Lebane), Mihelčič Ivan (Čazma), Miškot Andrej (Vrgorac), Papež Slavko (Vransko), Roš Bogomir (Laško), Podboj Jožef (Laško), dr. Obrhan Adolf (Maribor), Pipenbaher Dušan (Ormož), Prohinar Viktor (Novo mesto), Rus Ernest (Ormož), Planinšek Odon (Kozje), Tratnik Ivan in Dokler Zvonko (Ptuj), Verstovšek Zdenko (Brežice), Beljan Mihael (Gornji grad). — Za predsednika upravnega sodišča v Celju je postavljen dr. Likar Ivan. — Za politično upravne pripravnike so postavljeni: Šlander Joško (Kamnik), Koren Viljem (Slovenj gradec), Brunšek Jožef (Maribor), Brezan Jožef (Beograd), Melihar Danica in Zupanc Viljem (banska uprava v Ljubljani), Sonc Vladimir (Murska Sobota), Breznikar Jožef (Laško), Križman Emil (Šmarje pri Jelšah), Abram Jožef (Kočevje). — Za višjega fin. svetnika pri finančni direkciji v Ljubljani je postavljen Pirkmajer Miroslav, fin. višji sekretar dr. Hadžiomani Ibrahim je premeščen v Sarajevo. — Odvetniško pisarno sta otvorila Kukovec Vladimir v Mariboru in dr. Goričar Jože v Šoštanju. Preselil se je v Ljubljano odvetnik dr. Kimovec Ivan. — Upokojeni so: kasacijska sodnika Pernuš Fran in dr. Vuk Ivan, vrhovni drž. tožilec dr. Dominiko Niko, okrožni sodniki Kuder Anton (Novo mesto), Zemljich Ivan, Luznar Jakob in starešina sreskega sodišča Mihalič Gvidon. — Izvrševanju notarske prakse se je odpovedal Kramer Rudolf. — Umrli je bankski svetnik Mencinger Anton.

O italijanskem zakonu za mladinsko sodstvo iz leta 1934.¹ Prvič je dobila Italija posebne določbe o odgovornosti maloletnikov v k. z. z dne 30. junija 1889. Ta zakon je obsegal le materialnopravne norme, procesualnih določb za sodstvo maloletnikov Italija takrat še ni imela. Prvi korak v tej smeri je bila okrožnica pravosod. ministra Orlanda z dne 11. maja 1908. Specialne procesualne določbe za maloletnike vsebuje kazenski postopnik z dne 27. februarja 1913. Ta je odrejal zoper maloletnike pod 14 leti in maloletnike, starejše od 14 let, ki še niso bili kaznovani zbog prestopka, namesto preiskovalnega zapora bivanje v zavodu za poboljšanje ali v zavodu za vzgajanje. Razprava zoper maloletnike se je vršila tajno. Uvedena je bila tudi pogojna obsodba za maloletnike.

L. 1912. je sestavila posebna komisija osnutek obširnega zakona za mladinsko sodstvo. Toda ta osnutek ni bil sprejet. Nov osnutek je objavil Ferri (l. 1921.) kot sestavni del načrta za znani kazenski zakon. V njem so bile nadomeščene kazni z vzgojnimi odredbami; tudi je bilo predvidevano posebno mladinsko sodstvo. L. 1922. je napravil Orlandini nov osnutek. Toda ne ta, ne Ferrijeve osnutke nista prodrli. Nadaljnjo podlago za razvoj mladinskega kazenskega sodstva je tvorila novela z dne 1. julija 1931. Teje reformi je sledil 20. julija 1934 zakon o mladinskem sodstvu, ki ga je sestavil bivši univ. prof. Pietro de Francisci.

¹ Poročilo po knjigi: Dr. Pritsch Erich: Jugendgerichtsgesetz vom 20. Juli 1934. Sammlung ausserdeutscher St. G. Bücher, LI, Berlin - Leipzig, 1935.

Ta zakon ustanavlja poleg mladinskih sodišč tudi posebne kazenske zavode in pomožne ustanove. Deli se na 5 delov. Prvi del obsega norme o ureditvi mladinskih sodišč, kazenskih zavodov in pomožnih ustanov. Drugi del obravnava pristojnost kazenskih sodišč za maloletnike, tretji del pristojnost mladinskih sodišč v upravnih stvareh, četrti pristojnost v civilnopravnih stvareh. Peti del obsega zaključne odredbe.

Mladinska sodišča so na sedežih apelacijskih sodišč ali pa na sedežu apelacijskega senata, ki je ustanovljen v tistih večjih mestih, kjer ni apelacijskega sodišča. Sodišče sodi vedno v senatu trojice. Eden izmed votantov v senatu je laik, ki pa se udejstvuje poklicno v socialnem skrbstvu in ima potrebno izobrazbo iz biologije, psihiatrije, kriminalne antropologije in pedagogike.

Poleg mladinskih sodišč so na sedežu apelacijskega sodišča (senata) ustanovljeni še: sodni zavod za vzgajanje (riformatorio giudiziario), zavod za poplajševanje (riformatorio per corrigendi), zavod za preiskovalni zapor maloletnika (carcere per minorenni) in pa centralni urad za nadzor maloletnikov (centro di osservazione per minorenni). Naloga zadnjega je zbirati maloletnike, katere je treba iz razlogov javne varnosti pridržati ali pa ukreniti proti njim preiskovalni zapor. Vse te ustanove nosijo skupen naziv „Centrala za vzgajanje maloletnikov“ (Centro di rieducazione dei minorenni) in imajo nalogo, znanstveno preiskati maloletnika, ugotoviti njegovo identiteto in naznačiti sodišču sredstva, katera smatra za najboljša, da se maloletnik poplajša.

Krajevna pristojnost mladinskega sodišča obsega vse okrožje apelacijskega sodišča, na čigar sedežu je ustanovljen. Stvarno pristojna je mladinsko sodišče za vsa kazniva dejanja maloletnikov, t. j. oseb pod 18. leti. Če pa so nekateri sotorilci že izpolnili 18. leto, so pristojna za postopek redna sodišča. Vendar more generalno državno tožilstvo pri apelacijskem sodišču odrediti, da se izloči postopek zoper sotorilce, ki so že izpolnili 18. leto, a zoper maloletnike se uvede postopanje pred mladinskim sodiščem. Taka odredba se sme izdati do začetka glavne razprave. Če stori maloletnik kaznivo dejanje, za katero so pristojna sreska sodišča, more državno tožilstvo na sedežu mladinskega sodišča odstopiti stvar rednemu sreskemu sodišču, toda to le v izjemnih primerih, bodisi, ker je zaradi narave ali vrste kazenskega dejanja bolj smotno ali pa zato, ker bi bilo težko privedi maloletnika na sedež mladinskega sodišča. — O prizivih zoper odločbe mladinskih sodišč odloča poseben senat apelacijskega sodišča. Tudi tukaj je en član laik.

Na sedežu mladinskih sodišč deluje še poseben sodnik za nadzor nad maloletniki, ki je hkrati varstveni sodnik.

Materialnih kazenskoopravnih norm ima zakon le malo, ker vsebuje osnovne odločbe o tem obči k. z. (čl. 97, 98 ter čl. 225—227), kolikor niso spremenjene z zakonom o mladinskem sodstvu. Materialnopravne določbe zakona govore o vzgojnih sredstvih amnestije, pogojni obsodbi in rehabilitaciji.

Otroci do dovršenega 14. leta so absolutno kazensko neodgovorni, osebe, ki so že izpolnile 14. leto, se kaznujejo mileje. Te norme vsebuje obči k. z., zakon o mladinskem sodstvu postavlja kot nadaljnjo starostno mejo še 18. leto. Za osebe, ki še niso izpolnile 18. leta, so pristojna mladinska sodišča, za osebe, ki so že izpolnile 18. leto, redna sodišča. Poleg starosti 18 let omenja zakon tudi 21. leto kot starostno mejo. Dokler maloletnik ne izpolni 21. leta, se sme oddati v zavod za vzgajanje ali pa v zavod za poplajšanje, kasneje pa ne več.

Za maloletnike je ustanovljenih dvoje posebnih institucij, in sicer sodno odpuščanje kazni in pogojna obsodba. Sodno odpuščanje more

izreči sodišče, če smatra, da je za maloletnikovo kaznivo dejanje primerna kazen na prostosti ne preko dveh let ali pa denarna kazen ne preko 1500 lir. Pogojno obsodbo je mogoče izreči, če je za kaznivo dejanje zagrožena kazen na prostosti ne preko treh let ali denarna kazen ne preko 1500 lir.

Zakon predvideva tudi vzgojne odredbe, in sicer: pogojni odpust, zaščitni nadzor, oddajo v zavod za vzgajanje, oddajo v zavod za popljševanje in oddajo na kmetijo. Pogojni odpust more odrediti justični minister ne glede na dobo kazni in prostosti, in sicer kadarkoli med časom, ko se kazen izvršuje, če je maloletnik izvršil kaznivo dejanje, preden je izpolnil 18. leto. Minister pa sme odrediti namesto zaščitnega nadzora oddajo maloletnika v javni zavod za popljšanje, če še ni dovršil 21. leta, sicer pa ga odposlati na kako kmetijo. Oddaja v zavod za vzgajanje se more odrediti tudi takrat, če že teče kazensko postopanje proti maloletniku, pa zoper njega ni odrejen ali pa se sploh ne more odrediti preiskovalni zapor.

Posebne določbe ima zakon o rehabilitaciji. Rehabilitacijo more doseči oseba, ki je že izpolnila 18. leto in pa, ki je kazen, na katero je bila obsojena, že prestala, pa se proti njej ne izvršuje vzgojna odredba. Rehabilitacijo izreče sodišče s sodbo. Če se ugotovi, da se maloletnik še ni popljšal, odloži sodišče rehabilitacijo, dokler ne izpolni maloletnik 21. leta. Mogoče je tudi preklic rehabilitacije.

V procesu ima zakon le take določbe, ki ustvarjajo za maloletnike specialno formalno pravo, v ostalem se zakon sklicuje na splošno veljavne norme. Preden se uvede pripravljalni postopek, se morejo za maloletnika izvesti še poizvedbe o življenju in rodbinskih razmerah maloletnika, da se tako pojasni njegov telesni in duševni razvoj. Po izvršenih poizvedbah se uvede pri mladinskih sodiščih vedno poizvedovalni postopek. Ko se pripravljalni postopek zaključuje, se odredi glavna razprava. Ta je tajna. Vršiti se more tudi v obdolženčevi odsotnosti, in sicer pod splošno veljavnimi pogoji sod. kaz. postopnika. Če se pokaže med razpravo potreba, da se zasljišijo izvedenci, da podajo novo ali obrazložijo že podano mnenje, se morajo povabiti takoj, ne da bi se preložila razprava. Maloletnike morejo braniti posebni branilci, ki se s to stroko bavijo in ki so vpisani v poseben seznam, ki ga vodi apelacijsko sodišče. Ta seznam se spreminja vsakih 5 let.

V tretjem delu zakona so upravnopravne določbe. Tu je normirana oddaja v zavod za vzgajanje, delovanje teh zavodov in odpust iz zavoda za vzgajanje. Maloletnik se odpusti iz zavoda najkasneje, ko je izpolnil 21. leto, sicer pa le, če smatra sodišče, da ni več potreben vzgajanja. Ako maloletnik še ni izpolnil 18. leta, se sme odpustiti iz zavoda le, če je podana gotovost, da bo imel izven zavoda primerno vzgojo.

V istem delu normira zakon še poseben institut, namreč takozvano „proglasitev popljšanja — dichiarazione di emenda“. Maloletnik, ki je izpolnil 18. leto in je že bil v zavodu za vzgajanje, pa še ni bil obsojen, sme prositi sodišče, da ga proglasi za popolnoma popljšanega. Če se ugotovi, da se maloletnik še ni popljšal, se sme proglasitev popljšanja odložiti, dokler ne izpolni maloletnik 21. leta.

V zadnjem delu ima zakon civilnopravne določbe in govori v glavnem o pristojnosti mladinskih sodišč v civilnopravnih stvareh. Nato sledijo še končne določbe, izmed katerih je zlasti važna norma čl. 54, ki določa, da veljajo tudi za maloletnike splošni predpisi, kolikor niso s tem zakonom spremenjeni.

Dr. Donata Capuder.

